

Nr 163.

Av herr **Berge**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 42 angående höjning av tullen å kaffe.

Vid behandling av väckta tullmotioner anförde 1894 års bevillningsutskott, att en betydlig minskning i tullinkomsterna såväl under sistnämnda år som under närmast följande statsregleringsperiod vore att emotse. Med anledning därav ansåg sig utskottet nödsakat att föreslå riksdagen en höjning av tullen å kaffe till 25 öre per kilogram samt tullen å bränt kaffe och kaffesurrogat till 35 öre per kilogram. — Tullsatserna hade sedan 1888 varit respektive 12 och 20 öre. — Bevillningsutskottets hemställan blev av bägge kamrarna avslagen: av andra kammaren med 149 röster mot 63 och i första kammaren utan votering. Under ärendets behandling i andra kammaren framhölls såsom huvudskäl mot tullförhöjningen, att det vore obilligt att lägga en så hög tull på kaffe, vilket i de mindre bemedlades hushållning inginge i den dagliga födan och som väl kunde betecknas som en de fattiges nödvändighetsvara. Även i första kammaren framfördes liknande skäl.

Vid 1910 års riksdag framfördes frågan om tullförhöjning å kaffe genom en kungl. proposition, varvid såsom skäl åberopades det statsfinansiella läget. Då det emellertid vid slutet av riksdagen visade sig icke vara erforderligt att vid uppgörande av följande års statsreglering anlita berörda utväg, avstyrkte bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition i ämnet. Denna utskottets hemställan bifölls av båda kamrarna utan debatt och utan votering.

Vid 1919 års riksdag väcktes motion om höjning av tullen å obränt kaffe till 30 öre samt för bränt kaffe och kaffesurrogat till 50 öre allt per kilogram. Om detta anför bevillningsutskottet bland annat, att de skäl, som förut anförts mot ifrågasatta höjningar, äga enligt utskottets förmenande fortfarande full giltighet och måste därtill anses hava vunnit i styrka genom den under senare åren inträdda oerhörda ökningen av levnadskostnaderna, en ökning som självfallet hårdast drabbar de befolkningslager, vilkas intressen en låg kaffetull är avsedd att tillgodose. Därmed, anser utskottet det även vara sagt, att den närvarande tidpunkten framstår såsom sär-

skilt olämplig för en höjning av kaffetullen. Bevillningsutskottets hemställan om avslag å motionen bifölls av riksdagen vid gemensam votering.

Vid 1920 års riksdag väcktes motion om en höjning av de gällande tullsatserna å kaffe och kaffesurrogat från 12 resp. 20 öre till 75 öre resp. 1 krona 25 öre per kilogram. Utskottet ansåg sig *icke* kunna tillstyrka ett kraftigare utnyttjande av kaffetullen på följande grunder: »Betänker man, att den låga kaffetullen är tillkommen och, trots upprepade försök att ernå en höjning av densamma, hittills bibehållen för att i någon mån tillgodose de fattigaste befolkningslagrens intressen, så framstår den närvarande tidpunkten, då levnadskostnaderna alltjämt befinna sig på en abnorm höjd, särskilt olämplig, för en höjning, som otvivelaktigt skulle för de sämst lottade medföra en kännbar ytterligare börda». — Riksdagen avslår också denna gång tullförhöjningen.

Genom Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition nr 42 föreslås tullsatserna per kilogram till 80 öre för obränt och 102 öre för bränt kaffe. — Jag ber då med anledning härav få hänvisa till de uttalanden, som ovan anförts, och anser mig kunna påstå, att en höjning av kaffetullen just i dessa dagar skulle vara olämpligare än någonsin.

Som ytterligare motivering för min hemställan här nedan tager jag mig friheten påvisa följande:

På grund av stadigt fallande priser och indextal komma en hel del stora utgiftsposter att betydligt minskas.

Ökningen av de militära anslagen kunna i väsentlig mån inskränkas; även å andra huvudtitlar kunna besparingar göras.

Måste emellertid riksdagen skaffa statsverket ökade inkomster för år 1922, så bör detta ske genom en höjning av inkomst- och förmögenhetsskatteprocenten för det året.

På grund av vad sålunda anförts tillåter jag mig hemställa,
att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 42 angående höjning av tullen å kaffe.

Stockholm den 2 februari 1921.

N. Ad. Berge.